

Warszawa, dnia 23 lipca 2015 r.

Szanowna Pani Senator

Prof. Jadwiga Rotnicka

Przewodnicząca Komisji Środowiska

Senat Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Senator,

W imieniu Związku Pracodawców Branży Elektroodpadów Elektro – Odzysk pragniemy przedstawić stanowisko dotyczące Ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym przyjętej przez Sejm RP w III czytaniu w dniu 10 lipca 2015 r. (druk senacki nr 989), uwzględniające również dotychczasowy przebieg prac legislacyjnych nad tą ustawą zarówno na etapie przygotowywania rządowej inicjatywy legislacyjnej, jak i prac w Sejmie RP. Zwracamy się jednocześnie do Pani Senator z prośbą o przedstawienie niniejszego stanowiska do wiadomości Senatorów Komisji Środowiska.

W pierwszej kolejności pragniemy podkreślić, że Związek Pracodawców Branży Elektroodpadów Elektro – Odzysk wyraża zdecydowane poparcie dla Ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym w brzmieniu uchwalonym przez Sejm RP w III czytaniu. Zgadza się z przedłożeniem rządowym, popieramy także stanowisko Sejmu RP i Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa Sejmu RP, o odrzuceniu szeregu wątpliwych poprawek zgłaszanych do tej ustawy w toku postępowania legislacyjnego w Sejmie RP.

W trakcie prac legislacyjnych zostały bowiem zgłoszone poprawki, które budziły istotne wątpliwości nie tylko Związku, ale także wielu organów władzy publicznej i służb legislacyjnych rządu i Sejmu RP. Rozwiązania te dotyczyły obowiązku prowadzenia przez organizacje odzysku działalności w formie *not for profit*, a także zakazu istnienia powiązań kapitałowych pomiędzy organizacją odzysku a podmiotem prowadzącym zakład przetwarzania. Poprawki te – zdaniem Związku słusznie – nie zostały przyjęte wobec stwierdzenia ich niekonstytucyjności przez Rządowe Centrum Legislacji¹, Ministerstwo Finansów² oraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych³. Wątpliwości konstytucyjne dotyczące tych poprawek zgłaszał także Związek, przedkładając na ich poparcie odpowiednie opinie

¹ Zob. stanowisko Rządowego Centrum Legislacji z dnia 7 listopada 2014 r.

² Zob. stanowisko Ministerstwa Finansów z dnia 7 listopada 2014 r.

³ Zob. stanowisko Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 26 czerwca 2014 r.

prawne⁴. W trakcie prac legislacyjnych w Sejmie powyższe postulaty zostały ponownie zgłoszone, jednak w tym przypadku ich niekonstytucyjność została potwierdzona przez opinie Biura Analiz Sejmowych. Biuro wskazało, że obowiązek działalności *not for profit* prowadzi do naruszenia art. 20, 22 i 31 ust. 3 Konstytucji RP, gdyż godzi w istotę wolności gospodarczej, a jego niezbędność dla osiągnięcia założonego celu ustawy jest wysoce wątpliwa. Zakaz powiązań kapitałowych może natomiast prowadzić – zdaniem Biura Analiz Sejmowych – do naruszenia zasady wolności gospodarczej (art. 20, 22 i 31 ust. 3 Konstytucji), zasady równości (art. 32 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji) oraz zasady ochrony własności i praw majątkowych (art. 64 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP)⁵.

Inna poprawka zgłoszona w toku postępowania legislacyjnego w Sejmie RP, którą także odrzucono z uwagi na naruszenie Konstytucji RP, dotyczyła utworzenia dodatkowego systemu monitoringu przemieszczania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (ZSEE). System ten miał funkcjonować na podstawie porozumienia właściwego ministra z częścią uczestników rynku i obowiązywać także podmioty inne niż jego sygnatariusze. Faktycznym skutkiem przyjęcia tej poprawki byłoby zobowiązanie przedsiębiorców do udostępniania wszystkich wrażliwych informacji gospodarczych jednemu z ich konkurentów rynkowych. Biuro Analiz Sejmowych słusznie wskazało zatem na poważne wątpliwości dotyczące takiego rozwiązania z perspektywy art. 2 i art. 87 Konstytucji RP, a także naruszenie zasad konkurencji i wolnego rynku⁶. W związku z tym poprawka ta również nie uzyskała poparcia Komisji i Sejmu RP, co zasługuje na jednoznaczną aprobatę ze strony Związku.

Jak wskazano wyżej Związek w pełni popiera Ustawę w wersji uchwalonej przez Sejm RP. Dostrzegamy jednak możliwość dopracowania i poprawienia niektórych rozwiązań przyjętych przez Sejm RP. O rozwiązaniach tych dyskutowaliśmy także podczas debaty w Dzienniku Gazeta Prawna w dniu 22 lipca 2014 r.

Gdyby zatem okazało się, że Senat RP zdecyduje się wprowadzić poprawki do ustawy przyjętej przez Sejm RP, to w imieniu Związku pragniemy przedstawić propozycje poprawek, które w naszej ocenie przysłużyłyby się do usprawnienia gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym, ograniczenia szarej strefy, a przede wszystkim podniesienia stopnia ochrony środowiska naturalnego.

Proponujemy zatem rozważenie możliwości:

- 1) **nadania nowego brzmienia przepisowi art. 37 Ustawy.** Zgodnie z treścią tego przepisu, w jego obecnym brzmieniu nabywcom sprzętu elektrycznego i elektronicznego będzie przysługiwała możliwość co najmniej nieodpłatnego przekazania dystrybutorowi ZSEE w punkcie sprzedaży lub w miejscu dostawy. Rozwiązanie to ma istotne znaczenie dla sprawności całego systemu. Zapewnia ono

⁴ Zob. Opinia prawna Kancelarii DZP z dnia 2 czerwca 2015 r. w sprawie dopuszczalnego prawnie zakresu działalności organizacji odzysku w świetle Projektu Ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (druk 3244), a także opinię prof. Bogusława Banaszaka z dnia 6 czerwca 2015 r. dotyczącą zgodności z Konstytucją RP niektórych propozycji dotyczących rozwiązań proponowanych do projektu ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (druk 3244).

⁵ Opinia prawna z dnia 17 czerwca 2015 r. dotycząca propozycji poprawek zgłoszonych do rządowego projektu ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (druk nr 3244).

⁶ Opinia prawna z dnia 17 czerwca 2015 r. w sprawie zgodności poprawki do projektu ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (druk nr 3244) z art. 2 i art. 87 Konstytucji.

bowiem posiadaczowi zużytego sprzętu możliwość darmowego pozbycia się tego sprzętu w chwili, w której jest on tym najbardziej zainteresowany. Według szacunków Centrum im. Adama Smitha, 8 na 10 nowych urzędzeń zastępuje stary sprzęt⁷, zatem skuteczna egzekucja obowiązku bezpłatnego odbioru może stać się gwarancją spełniania zobowiązań unijnych. Przepisy art. 37 w jego obecnym brzmieniu są jednak niewystarczająco precyzyjne, w szczególności nie gwarantują (wieloznaczność słowa „zapewnia”), że odebrany sprzęt trafi do dystrybutora, a nie np. do skupu złomu. Brak jest w tym przepisie także regulacji nakazującej ewidencjonowanie przez dystrybutora zużytego sprzętu odebranego z gospodarstw domowych. Dlatego proponujemy, aby przepisom art. 37 Ustawy nadać następujące brzmienie:

„Art. 37. 1. Dystrybutor zobowiązany jest do nieodpłatnego odbioru zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych w punkcie sprzedaży, o ile zużyty sprzęt jest tego samego rodzaju i pełnił te same funkcje co sprzęt sprzedawany.

2. Dystrybutor, dostarczając nabywcy sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych, zobowiązany jest do nieodpłatnego odbioru zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych w miejscu dostawy tego sprzętu, o ile zużyty sprzęt jest tego samego rodzaju i pełnił te same funkcje co sprzęt dostarczony.

3. Dystrybutor prowadzący jednostkę handlu detalicznego o powierzchni sprzedaży w rozumieniu art. 2 pkt 19 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wynoszącej co najmniej 400 m², w której prowadzi sprzedaż sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych, jest obowiązany do nieodpłatnego przyjęcia w tej jednostce lub w jej bezpośredniej bliskości zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych, którego żaden z zewnętrznych wymiarów nie przekracza 25 cm, bez konieczności zakupu nowego sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych.

4. Dystrybutor jest obowiązany do umieszczenia w widocznym miejscu w punkcie sprzedaży informacji w zakresie, o którym mowa w ust. 1–3. Dystrybutor udostępniający na rynku sprzęt za pomocą środków porozumiewania się na odległość jest obowiązany do przekazania tych informacji w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi, w szczególności na witrynie internetowej lub w formie komunikatu.

5. Dystrybutor, o którym mowa w ust. 1, 2 i 3, jest zobowiązany do ewidencjonowania ilości odbieranego zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych.”

- 2) **nadania nowego brzmienia przepisowi art. 67 Ustawy.** Proponowana zmiana ma na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu niezależności audytora od organizacji odzysku lub zakładu przetwarzania, w których przeprowadza roczny audyt. Obecne brzmienie przepisów art. 67 przewiduje, że audytor ma być wskazywany przez jednostki kontrolowane. W ocenie Związku audyt roczny powinien być przeprowadzony przez niezależnego audytora wskazanego przez organ władzy publicznej. Proponujemy zatem nadanie przepisom art. 67 następującego brzmienia:

⁷ Jak usprawnić zagospodarowanie zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym („ZSEE”) w Polsce?, Centrum im. Adama Smitha, zespół pod kier. dr hab. A Surdeja, Warszawa 2015.

„Art. 67. 1. Audyt jest przeprowadzany przez akredytowanego weryfikatora środowiskowego, o którym mowa w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylającego rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE (Dz. Urz. UE L 342 z 22.12.2009, str. 1, z późn. zm.).

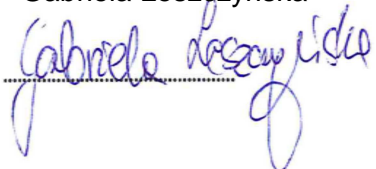
2. Audytora wskazuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Audytor nie może przeprowadzać rocznego audytu zewnętrznego w tej samej organizacji odzysku lub prowadzącym zakład przetwarzania więcej niż dwa następujące po sobie lata.

3. Koszty przeprowadzenia audytu obciążają organizację odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego albo prowadzącego zakład przetwarzania.”

Z poważaniem,

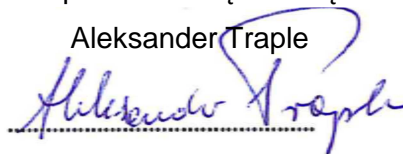
Członek Zarządu Związku

Gabriela Leszczyńska

Wiceprezes Zarządu Związku

Aleksander Traple

Załączniki:

- 1) Stanowisko Rządowego Centrum Legislacji z dnia 7 listopada 2014 r.;
- 2) Stanowisko Ministerstwa Finansów z dnia 7 listopada 2014 r.;
- 3) Stanowisko Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 26 czerwca 2014 r.;
- 4) Opinia prawna Kancelarii DZP z dnia 2 czerwca 2015 r. w sprawie dopuszczalnego prawnie zakresu działalności organizacji odzysku w świetle Projektu Ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (druk 3244);
- 5) Opinia prof. Bogusława Banaszaka z dnia 6 czerwca 2015 r. dotycząca zgodności z Konstytucją RP niektórych propozycji dotyczących rozwiązań proponowanych do projektu ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (druk 3244);
- 6) Opinia prawna BAS z dnia 17 czerwca 2015 r. dotycząca propozycji poprawek zgłoszonych do rządowego projektu ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (druk nr 3244);
- 7) Opinia prawna BAS z dnia 17 czerwca 2015 r. w sprawie zgodności poprawki do projektu ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (druk nr 3244) z art. 2 i art. 87 Konstytucji;